

SISÄLLYSLUETTELO

KIRJASSA KÄYTETYT LYHENTEET	XI
JOHDANTO	1
1 LUKU YLEISET SÄÄNNÖKSET	5
1 § Oikeushenkilön kirjanpitovelvollisuus	6
1 a § Luonnollisen henkilön kirjanpitovelvollisuus	9
2 § Kahdenkertainen kirjanpito	12
3 § Hyvä kirjanpito	13
4 § Tilikausi	17
4 a § Pienyritys	18
4 b § Mikroyritys	19
4 c § Suuryritys	20
4 d § IAS-asetus	21
5 § Määräysvalta	21
6 § Konserniyritys, emoyritys ja tytäryritys	24
6 a § Pien- ja suurkonserni	25
7 § Omistusyhteyseritys	26
8 § Osakkuuseritys	27
9 § Yleisen edun kannalta merkittävä yhteisö	28
2 LUKU LIIKETAPAHTUMIEN KIRJAAMINEN JA KIRJANPITOAINEISTO	29
1 § Liiketapahtumat	33
2 § Kirjanpitotilit, tililuettelo ja kirjanpidot	36
3 § Kirjaamisperusteet	38
4 § Kirjausjärjestys ja -ajankohta	40
5 § Tosite	42
5 a § Käteisenä rahana maksettu palkka	47

Sisällysluettelo

5 b §	Liitetietotosite	48
6 §	Kirjausketju	49
7 §	Kirjanpitoaineisto	51
7 a §	Luettelo kirjanpidoista ja aineistoista	53
8 §	54
9 §	Kirjanpitoaineiston säilyttäminen	54
10 §	Kirjanpitoaineiston säilytysaika	55
3 LUKU	TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS.....	59
1 §	Tilinpäätöksen sisältö	59
1 a §	Toimintakertomus	65
2 §	Tilinpäätöksen antama oikea ja riittävä kuva	67
2 a §	Olellisuus yleisenä tilinpäätösperiaatteena	68
3 §	Muut yleiset tilinpäätösperiaatteet	70
4 §	Lasku- ja maksuperusteisuuden oikaiseminen ja täydentäminen sekä maksuperusteinen tilinpäätös	79
5 §	Kieli ja valuutta	81
6 §	Laatimisaika	82
7 §	Päiväys ja allekirjoitus	83
7 a §	84
8 §	85
9 §	Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen rekisteröinti	85
10 §	Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen julkistaminen	87
11 §	Jäljennösten antamisvelvollisuus	87
12 §	Tilintarkastusta koskevat tiedot	88
13 §	Tase-erittelyt	89
3 A LUKU	SELVITYS MUISTA KUIN TALOUDELLISISTA TIEDOISTA ...	91
1 §	Soveltamisala	91
2 §	Selvityksen sisältö	91
3 §	Poikkeus tietojen esittämiseen	92
4 §	Konserni	93
5 §	Toimintakertomuksesta erillinen selvitys	93
6 §	Tietojen tarkistaminen	93

4 LUKU	TILINPÄÄTÖSERIIN LIITTYVÄT MÄÄRITELMÄT	95
	1 § Liikevaihto	97
	2 §	100
	3 § Pysyvät ja vaihtuvat vastaavat	101
	4 § Vaihto-omaisuus ja rahoitusomaisuus	102
	5 § Hankintameno	104
	6 § Siirtosaamiset ja siirtovelat	107
	7 § Pitkäaikainen saaminen ja velka	111
	8 § Omat ja emoyrityksen osakkeet ja osuudet	112
5 LUKU	ARVOSTUS- JA JAKSOTUSSÄÄNNÖKSET	113
	1 § Tuottojen, kulujen ja menetysten jaksottaminen	114
	2 § Saamiset, rahoitusvarat ja velat	117
	2 a § Rahoitusvälineen merkitseminen käypään arvoon sekä käyvän arvon rahasto	120
	2 b § Sijoituskiinteistön merkitseminen käypään arvoon	122
	3 § Ulkomaanrahan määräiset saamiset, velat ja muut sitoumukset	123
	4 § Tulon kirjaaminen tuotoksi valmistusasteen perusteella	124
	5 § Useana tilikautena tuloa tuottavan aineellisen omaisuuden hankintamenon jaksottaminen	127
	5 a § Aineettoman oikeuden hankintamenon jaksottaminen	133
	5 b § Rahoitusleasingsopimuksella hankitun omaisuuden merkitseminen	135
	5 c § Pääomalainan merkitseminen taseeseen	136
	6 § Vaihto-omaisuuden hankintamenon jaksottaminen	137
	7 § Perustamismenojen jaksottaminen	140
	8 § Tutkimus- ja kehittämismenojen jaksottaminen	140
	9 § Liikearvon hankintamenon jaksottaminen	142
	10 § Pääoma-alennus ja lainan liikkeeseenlaskumenot	143
	11 § Muiden pitkävaikutteisten menojen jaksottaminen	144
	12 § Muut kuin suunnitelman mukaiset poistot	145
	13 § Arvonlennus	147
	14 § Vastaiset menot ja menetykset sekä pakollinen varaus	148
	15 § Verotusperusteinen varaus	151
	16 § Kulukirjauksen oikaisu	151
	17 § Arvonkorotus	152

Sisällysluettelo

18 §	Laskennalliset verovelat ja -saamiset	154
19 §	Vaihto-omaisuuden ja pysyvien vastaavien väliset siirrot	156
20 §	156
6 LUKU	KONSERNITILINPÄÄTÖS	157
1 §	Laatimisvelvollisuus	159
2 §	Konsernitilinpäätöksen sisältö ja emoyhtiön toiminta- kertomuksessa esitettävät tiedot konsernista	163
3 §	Poikkeukset tytäryrityksen tilinpäätöksen yhdistelemis- velvollisuudesta	165
4 §	Laadintaperiaatteet	167
5 §	Tytäryrityksen tilikausi ja välitilinpäätöksen laatimis- velvollisuus	168
6 §	Ulkomaisen tytäryrityksen tilinpäätöserät	169
7 §	Konsernin sisäiset erät ja vähemmistöosuudet	170
8 §	Hankintamenomenetelmä	174
9–10 §	176
11 §	Laskennalliset verovaikutukset yhdistelystä	177
12 §	Osakkuusyrittöksen tilinpäätöstietojen yhdistelemisvelvollisuus	178
13 §	Osakkuusyrittöksen tilinpäätöstietojen yhdisteleminen	179
14 §	Osakkuusyrittöksen tiedonantovelvollisuus	181
15 §	Yhteisyrityksen tilinpäätöstietojen yhdisteleminen	182
16 §	Osakkuusyrittöksen konsernitilinpäätös	183
17–18 §	183
19 §	Yhdistelylaskelmien säilyttäminen	183
7 LUKU	AMMATINHARJOITTAJAN KIRJANPITO	185
7 A LUKU	KANSAINVÄLISTEN TILINPÄÄTÖSSTANDARDIEN MUKAAN LAADITTAVA TILINPÄÄTÖS JA KONSERNITILINPÄÄTÖS	187
1 §	Kansainväliset tilinpäätösstandardit	187
2 §	Kansainvälisten tilinpäätösstandardien pakollinen soveltaminen	188
3 §	Kansainvälisten tilinpäätösstandardien vapaaehtoinen soveltaminen	188
4 §	Kirjanpitolain säännösten soveltaminen kansainvälisiä tilin- päätösstandardeja noudattaen laadittuun tilinpäätökseen ja konsernitilinpäätökseen	189
5 §	Täydentävät lisätiedot	190

8 LUKU	ERINÄISET SÄÄNNÖKSET	191
	1 § Lain tarkoituksen edistäminen sekä valvonta	191
	2 § Kirjanpitolautakunta	192
	3 § Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen	194
	4 § Kirjanpitorikkomus	195
	5 § Kirjanpitoa koskevat säännökset muissa laeissa	197
	6 § Tarkemmat säännökset	198
9 LUKU	VOIMAANTULO- JA SIIRTYMÄSÄÄNNÖKSET	199
10 LUKU	VALTIONEUVOSTON ASETUS PIEN- JA MIKROYRITYKSEN TILINPÄÄTÖKSESSÄ ESITETTÄVISTÄ TIEDOISTA	201
	1 LUKU YLEISET SÄÄNNÖKSET	203
	1 § Soveltamisala sekä pien- ja mikroyritykseltä edellytetyt tilinpäätöstiedot	203
	2 § Säännökset muussa lainsäädännössä	205
	3 § Oikea ja riittävä kuva pien- ja mikroyrityksessä	206
	2 LUKU PIENYRITYKSEN TULOSLASKELMA- JA TASEKAAVAT ...	207
	1 § Kululaji- ja toimintokohtaiset tuloslaskelmakaavat sekä lyhennetty tuloslaskelma	208
	2 § Kiinteistökaava	208
	3 § Yhdistys- ja säätiökaava	209
	4 § Pienyrityksen tasekaava	211
	5 § Esittämistavan jatkuvuus	212
	6 § Yksityiskohtaisempi esittäminen	212
	7 § Erien yhdisteleminen	213
	8 § Erien uudelleennimeäminen ja poisjättäminen	214
	3 LUKU PIENYRITYKSEN LIITETIEDOT	214
	1 § Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet	215
	2 § Poikkeukselliset erät	218
	3 § Tilikauden jälkeiset olennaiset tapahtumat	218
	4 § Arvonkorotusrahasto	219
	5 § Tiedot käypään arvoon merkitsemisestä	220
	6 § Pitkäaikaiset lainat	221

Sisällysluettelo

7 §	Annetut vakuudet ja taseen ulkopuoliset sitoumukset ja järjestelyt sekä eläkevastuut	221
8 §	Tiedot emoyrityksestä	223
9 §	Lainat toimitusjohtajalle ja hallintoelimiin kuuluville henkilöille sekä heidän puolestaan annetut sitoumukset	224
10 §	Liiketoimet intressitahojen kanssa	224
11 §	Henkilöstö	226
12 §	Omien osakkeiden ja osuuksien hankinnat ja luovutukset	226
13 §	Toimintakertomusta vastaavat tiedot	227
4 LUKU	MIKROYRITYKSEN TULOSLASKELMA JA TASE SEKÄ LIITETIEDOT	228
1 §	Mikroyrityksen tuloslaskelmakaavat ja lyhennetty tuloslaskelma	228
2 §	Mikroyrityksen tase	229
3 §	Esittämistavan jatkuvuus sekä kaavanmukaisuudesta poikkeaminen	230
4 §	Mikroyrityksen liitetiedot	230
5 LUKU	MUUT SÄÄNNÖKSET	231
1 §	Voimaantulo.	231
ASIAHAKEMISTO	233
LIITTEET	237
	Kirjanpitolaki 30.12.1997/1336.	239
	Kirjanpitoasetus 30.12.1997/1339	256
	Valtioneuvoston asetus pien- ja mikroyrityksen tilinpäätöksessä esitettävistä tiedoista 30.12.2015/1753.	266